

3.5.2. Loven fra 1938

Med lov af 13. april 1938 om handel med foder- og gødningsstoffer samt grundforbedringsmidler (Lovtitledende A, nr. 135/1939) fandt der på baggrund af ønsker fra landboorganisationerne en betydelig stramning af reglerne sted. Den nye lov var ganske vist bygget over samme læst som loven fra 1899, indeholdt retningslinier for salg og markedsføring af handelsgødning og grundforbedringsmidler (kalkningsmidler), og grundidéen var fortsat, at brugeren skulle kunne få oplysninger om gødningen og på grundlag heraf tage stilling til, om varen i kvalitet og pris var passende. Den vigtigste ændring var, at der blev indført offentligt tilsyn med lovens overholdelse.

Stramningerne i lovgivningen betød, at det ikke længere var muligt at fraskrive sig reglerne ved påtegning på salgsdokumentet. Loven dækkede handel med alle gødninger, der faldt ind under definitionen som teknisk eller fabrikmæssigt behandlede stoffer, herunder også industrielle affaldsstoffer, der blev udbudt til brug som gødning, og som angaves udelukkende eller hovedsageligt at virke ved deres indhold af plantenæringsstoffer. Også gødning, som blev solgt til anvendelse i gartneri og havebrug, var omfattet.

Det blev fastslået, at sælgeren af gødningen var ansvarlig for f.eks. at vandindhold, findeling og strøbarhed var normal, og at et eventuelt indhold af plantegifte ikke overskred et nærmere fastsat maksimum.

For grundforbedringsmidler blev der fastsat regler om vandindhold og findelingsgrad.

Der blev nedsat et udvalg med repræsentanter fra den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, gødningsbrugere (landbruget) og gødningshandelen, der skulle forestå tilsyn med lovens overholdelse. Fysisk blev tilsynet foretaget af lederen af Statens Planteavlslaboratorium.

Den nye lov bestemte, at alle gødninger og grundforbedringsmidler skulle anmeldes til tilsynet tillige med den mærkning, med hvilken produktet agtedes solgt. Mærkningen skulle godkendes af tilsynet, inden salget måtte påbegyndes. Det var et krav, at mærkningen ikke måtte foregive en større brugsværdi, end produktet reelt havde. Udgifterne til tilsynet skulle dækkes af afgifter betalt af fabrikanter og importører. Afgifterne blev beregnet på baggrund af virksomhedernes oplysninger af omsatte mængder.

3.5.3. Loven fra 1962

Lovgivningen om foderstoffer og gødning blev i 1962 opdelt i to selvstændige love, hvorefter gødning m.m. reguleredes i lov nr. 99 af 16. marts 1962 om gødning og grundforbedringsmidler m.m.

Den nye lovs definition af gødninger var den samme som i loven fra 1938, mens definitionen på grundforbedringsmidler omfattede alle stoffer, der blev solgt under henvisning til, at de gennem indgribende ændring af jordens fysiske, kemiske eller biologiske tilstand indirekte påvirkede afgrøderne. Det betød f.eks., at bl.a. tørv blev omfattet i modsætning til i de tidligere love.

Som noget nyt omfattede loven også såkaldte "gødningsdannere", der blev defineret som alle stoffer, der blev solgt under henvisning til eller var kendt for at de uden foretagelse af en egentlig fabriktionsproces kunne anvendes til fremstilling eller forbedring af gødninger af anden beskaffenhed end de, der faldt ind under lovens definition, f. eks. et komposteringspræparat. Herudover blev "vækststoffer", hvilket ville sige produkter, der hverken var gødninger, grundforbedringsmidler eller gødningsdannere, men som blev solgt med henvisning til, at de havde en direkte vækstfremmende virkning på afgrøderne, f. eks. kulturer af kvælstofsamlende mikroorganismer, omfattet af lovgivningen.

Ministerens kunne forbyde, at et produkt blev solgt, hvis det skønnedes, at virkningen af produktet var betydningsløs. Salg kunne endvidere forbydes, hvis produktet antoges at være til fare for fremkaldelse af dyre- eller plantesygdomme. Regler for deklaration af næringsstoffer blev præciseret, og det blev forbudt at sælge en af loven omfattet vare med henvisning til indhold af plantebeskyttelsesmidler eller ukrudtsmidler, med mindre der var givet tilladelse hertil.

Ved udarbejdelsen af loven skelede man til, at OEEC (senere OECD) arbejdede på at fastlægge fælles regler for handel landene imellem, herunder blandt andet med gødning. Man gav således ministeren mulighed for at dispensere fra loven, så et eventuelt internationalt lovkompleks forholdsvis let kunne indføres i Danmark.

3.5.4. Loven fra 1977

I 1977 blev lovgivningen på ny tilpasset, denne gang med det overordnede formål at sikre mulighed for gennemførelse af regler om handel med gødning fastsat af EF.

Med lov nr. 41 af 26. januar 1977 om handel med gødning og jordforbedringsmidler m.m. blev bagatelgrænsen for, hvornår et produkt var omfattet af reguleringen, nedsat fra 100 kg til mellem 1 og 10 kg afhængig af hvilken produkttype, der var tale om. Derved blev produkter til anvendelse i f.eks. private haver omfattet.